

Cooperativismo e Enonomía Social, nº 31 (2008-2009), pp. 121-124

**“COMPETENCIA OBXECTIVA DOS XUZGADOS
DO MERCANTIL NAS ACCIÓNS DE RECLAMACIÓN DE
CANTIDADE EN CONCEPTO DE REEMBOLSO DE
ACHEGAS SOCIETARIAS NAS SOCIEDADES
COOPERATIVAS”.**

Isabel SÁNCHEZ CABANELAS

1. Antecedentes.

A “Sociedade Agraria de Transformación Hermanos Mayor de Responsabilidade Limitada”, interpón acción de reclamación de cantidade en concepto de reembolso de achegas societarias contra a “Sociedade Cooperativa del Campo San Rafael”.

A demanda de reclamación de cantidade interponse ante o Xuzgado de Primeira Instancia nº 4 de San Bartolomé de Tirajana, o citado xuzgado dicta sentenza o 20 de xullo de 2007. Na sentenza do 20 de xullo se desestima a demanda interposta pola Sociedade Agraria de Transformación nº 278/05, denominada “Hermanos Mayor”, de Responsabilidade Limitada, contra a “Sociedade Cooperativa do Campo San Rafael” e se absolve á referida demandada dos pedimentos efectuados na súa contra, todo elo con imposición das costas procesais á actora.

A sentenza de instancia é recurrida en apelación ante a Audiencia Provincial das Palmas pola demandante. A Audiencia dicta unha providencia o 15 de abril do 2008 dando traslado ás partes e ao Ministerio Fiscal, para que informasen sobre a posible nulidade de actuacións por falta de competencia obxectiva do Xuzgado. O Ministerio Fiscal e a parte apelada manteñen que o procedemento é nulo por falta de competencia obxectiva do Xuzgado de Primeira Instancia, pola contra, a “Sociedade

Agraria de Transformación Hermanos Mayor” nega tal falta de competencia.

2. Sentencia da Audiencia Provincial das Palmas de Gran Canaria de 22 de maio de 2008

O 22 de maio de 2008 a Audiencia Provincial das Palmas de Gran Canaria dicta sentenza declarando a falla de competencia obxectiva do Xuzgado de Primeira Instancia nº 4 de San Bartolomé de Tirajana para coñecer da demanda interposta pola “Sociedade Agraria de Transformación Hermanos Mayor, de Responsabilidade Limitada” fronte a “Sociedade Cooperativa Limitada del Campo De San Rafael” ao ser competente o Xuzgado do Mercantil das Palmas. Afirmase na sentenza da Audiencia que a actora exercitou a súa acción de reclamación de cantidade en concepto de reembolso de aportacións societarias fundamentando xurídicamente a súa pretensión na **Lei 27/1999, do 16 de xullo, de cooperativas**. Asemade, o recurso interposto pola actora fronte a sentenza de instancia fundaméntase tamén na citada Lei, en concreto fanse diversas interpretacións dos artigos 51 e 80. Entende polo tanto a Audiencia que a actora promove toda a actuación procesal fundamentándose na normativa reguladora das sociedades cooperativas.

En atención ao exposto e ao que recolle en materia de competencia dos xuzgados do mercantil a **Lei Orgánica do Poder Xudicial no seu artigo 86 ter. apartado 2** cando establece: “*Os Xuzgados do Mercantil coñecerán, asemade, de cantas cuestións sexan da competencia do orden xurisdiccional civil, respecto de: As demandas nas que se exerciten accións relativas á competencia desleal, propiedade industrial, propiedade intelectual e publicidade, así como todas aquelas cuestións que dentro deste orde xurisdiccional se promovan ao amparo da normativa reguladora das sociedades mercantís e cooperativas...*” a competencia para coñecer da demanda exercitada correspondía, non ao Xuzgado de Primeira Instancia senón ao Xuzgado do Mercantil das Palmas.

3. Comentario

A sentenza obxecto deste escrito determina a competencia dos Xuzgados do Mercantil nas reclamacións de cantidade que traen a súa causa no dereito ao reembolso das achegas societarias dos socios que causan baixa nas sociedades cooperativas reguladas pola Lei 27/1999 de cooperativas.

A Lei 27/1999 establece no seu artigo 17 que a competencia para acorda-la baixa dun socio corresponde ao Consello Reitor da cooperativa. Este acordo de baixa implica o nacemento do dereito ao reembolso das achegas a capital social para o socio que causa a baixa. A liquidación destas achegas farase segundo o balance de peche do exercicio no que se produza a baixa, sin que se poidan efectuar deducións, salvo as sinaladas nos puntos 2 e 3 do artigo 51 da Lei 27/1999. O Consello Reitor terá un prazo de tres meses dende a data de aprobación das contas do exercicio no que o socio causa a baixa, para proceder a efectuar o cálculo do importe a retornar das achegas ao capital social. O socio disconforme co acordo de liquidación efectuado polo Consello Reitor poderá impugnaloo ante o Comité de Recursos no prazo dun mes ou no seu defecto ante Asemblea Xeral. No suposto de que esta impugnación non sexa admitida ou se desestime o socio poderá recurrir ante o Xuzgado de Primeira Instancia, polo cauce procesal previsto no artigo 31 da Lei 27/1999.

O artigo 31 recolle o dereito de impugnación dos acordos da Asemblea Xeral que sexan contrarios á Lei, que se opoñan aos Estatutos ou lesionen, en beneficio dun ou varios socios ou terceiros, os intereses da cooperativa. As accións de impugnación se acomodarán ás normas establecidas nos artigos 118 a 121 do Texto Refundido da Lei de Sociedades Anónimas.

A Lei de Sociedades Anónimas determina que as impugnacións dos acordos sociais se someterán aos trámites do Xuízo Ordinario e as disposicións contidas na Lei de Enxuízamento Civil.

A Lei de Enxuízamento Civil no seu artigo 249 afirma que se decidirán en Xuízo Ordinario, calquera que sexa a súa cuantía as demandas sobre impugnación de acordos sociais adoptados por Xuntas ou Asembleas Xerais ou especiais de socios ou de obrigacionistas ou por órganos colexiados de administración en entidades mercantís.

Ata o aquí exposto debería entenderse que segundo a Lei de Enxuízamento Civil e a propia Lei de Cooperativas son os Xuzgados de Primeira Instancia os competentes para coñecer das reclamacións de cantidade en concepto de reembolso de achegas societarias. Esta sería a conclusión lóxica se non fose por que a Lei Orgánica do Poder Xudicial, Lei 6/ 1985, do 1 de xullo, á hora de determinar as competencias dos xuzgados do mercantil e en atención ao establecido na Lei de Enxuízamento Civil afirma no seu artigo 86 ter. apartado 2 que **os xuzgados do mercantil, coñecerán, asemade, de cantas cuestións sexan de competencia da orden civil, respecto de:** As demandas nas que se exerciten accións relativas a competencia desleal, propiedade industrial,

propiedade intelectual e publicidade, así como **todas aquelas cuestións que dentro deste orde xurisdiccional se promovan ao amparo da normativa reguladora das sociedades mercantís e cooperativas.**

En atención ao recollido nos nosos textos legais debemos concluir que a competencia para o coñecemento das cuestións litixiosas da orden civil que se promovan ao amparo da normativa reguladora das sociedades cooperativas corresponde aos Xuzgados do Mercantil.

ACTUALIDADE LABORAL

Coordinador: Jaime Cabeza Pereiro

- Nora María Martínez Yañez
*Suspensión colectiva da prestación de traballo dos socios
traballadores das cooperativas e prestación por desemprego tras o
Real Decreto Lei 2/2009, de medidas urxentes para o mantemento e o
fomento do emprego e a protección das persoas desempregadas*
- Marta Fernández Prieto
*Relación dos convenios colectivos de sector de ámbito autonómico o
inferior publicados no diario oficial de Galicia ou nos boletíns oficiais
provinciais entre o 16 de abril de 2008 e o 15 de maio de 2009*

